

ENNEN KESKUSTELUA

- ✓ **Kutsu** huoltajat Pedanetin valmiin kutsukirjeen avulla. Voit muokata siitä luokallasi sopivan. Kutsussa on linkki lokikirjaan, johon huoltajaa pyydetään tutustumaan. Tulosta lokikirja oppilaan mukaan ennen keskustelua. Lokikirja ei ole etukäteen täytettävä lomake, mutta jos perhe on sen täyttänyt, se ei haittaa. Se vain nopeuttaa keskustelua. He voivat kertoa opettajalle näkemyksensä ja opettaja voi kertoa omansa.
- ✓ Ketä osallistuu? Lähtökohtaisesti kodin ehdottamat henkilöt. Mielellään molemmat huoltajat, mutta aina se ei mahdollista. Keskustelun **fokus on aina oppilaassa**. Voit kertoa kohteliaasti, että esimerkiksi pikkusisaruksista on kokemuksen mukaan ollut häiriötä keskustelun etenemiselle.
- ✓ Jos etukäteen tiedät, että oppilaalla on oppimisen pulmaa tai esim. diabetes tai isoja poissaoloja ym., kannattaa pyytää työpariksi erityisopettaja, terveydenhoitaja, kuraattori, OPO, psykologi tai hyvinvointiohjaaja. Opiskeluhuollon toimijat ovat saaneet LP-koulutuksen. **Sovi työparin osallistumisesta huoltajan kanssa etukäteen.**
- ✓ Jos mahdollista seiskaluokan opettajan kannattaa ennen keskustelua kysäistä kollegojen huomioita oppilaasta. Jos luokanohjaaja ei vielä tunne oppilasta, hän voi kääntää tilanteen painottamalla sitä, että nyt hänelle on mahdollisuus tutustua.
- ✓ Ekaluokkalaisten kanssa voi jo etukäteen oppitunnilla harjoitella vahvuus - haavoittuvuus – käsitteitä esimerkiksi liikennevalomallin ja aurinko-pilvi –mallin avulla. Se nopeuttaa keskustelua. Seiskaluokkalaisten kanssa voi käsitellä LP-keskustelun periaatteita luokanohjaajan tunnilla.
- ✓ Keskustelun teemoihin kannattaa itse tutustua huolellisesti etukäteen. Keskusteluun voi ottaa itselle tueksi rautalankamallin ”Keskustelun teemat”. Teemoista keskustellaan. Lokikirjan runsas tekstimassa on tarkoitettu vain tueksi tarvittaessa.
- ✓ Ensimmäiseen keskusteluun olisi turvallista valita joku tuttu huoltaja, mikäli se on mahdollista.
- ✓ Kannattaa **monistaa huoltajaa varten lokikirjan sivut 6–9**, mikäli huoltaja ei itse ole tulostanut niitä.
- ✓ Keskustelun voi käydä myös etänä. Varaa lokikirjan linkki valmiiksi. Lokikirjan voi täyttää sähköisesti, mutta sitä ei voi tallentaa. Pyydä huoltajaa ottamaan tuloste, jos mahdollista, lokikirjasta itselleen.
- ✓ Yritä riisua ennakkokäsityksesi perheestä.

KESKUSTELUN KULUESSA

- ✓ Aluksi on tärkeää kertoa, että **keskustelu on vapaaehtoinen ja perustuu luottamukseen**. Mitään rekisterejä ei jää, ainoastaan oppilaan tukilehdelle Wilma-merkintä, johon kirjataan läsnäolijat –ei sisältöjä. Lokikirja jää perheelle. (Ope voi kysyä luvan, voinko tehdä omia muistiinpanoja erilliseen vihkoon, jotta muistan, mitä me sovitaan tässä keskustelussa.)
- ✓ Keskustelu on lähtökohtaisesti tasavertainen ja päähenkilönä on lapsi/nuori. Tavoitteena on, että nuori lähtee LP-keskustelusta vähintään yhtä vahvana, mieluummin vahvempana, kuin sinne tullessaan. Tausta-ajatuksena on, että on nuoren hyvinvoinnin ja oppimisen näkökulmasta on tärkeää, että koti- ja koulu keskustelevat ja luovat yhteistä ymmärrystä.

- ✓ Mikäli keskustelusi ovat ensimmäisiä, voit halutessasi kertoa: "Tämä LP on uusi tapa tehdä töitä. Minullekin ensimmäinen kerta. Katsotaan, miten pärjällään."
- ✓ **Avaa aluksi keskustelun kaksi keskeistä käsitettä:** VAHVUUS – Asia toimii, on ok. (Ei supervoima) HAAVOITTUVUUS – Aiheuttaa pulmaa nyt tai kenties myöhemmin, jos asiaan ei puututa.
- ✓ Voit pyytää nuorta kirjuriksi. Se sitouttaa ja auttaa pysymään mukana. Tätä on kokeiltu myös ekaluokkalaisten kanssa. Ekaluokkalaisille on keskusteluun sitouttavaa materiaalia Peda.netissa kohdassa LOKIKIRJA ->ALKUOPETUS (esim. ompu). Arki vahvuudeksi -kortit sopivat niin ala- kuin yläkoululaisten keskusteluun.
- ✓ Tässä on kolmetoista teemaa, joista keskustellaan. Aloitetaan.
- ✓ Puheenvuoro ensin lapselle/nuorelle.
- ✓ Ensimmäinen kysymys on lämmittelyä ja kuulumisten vaihtamista. Voi aloittaa esimerkiksi kysymällä: Miltä teistä tuntuu tulla tähän keskusteluun? Nuorelta voi kysyä perheestä, mutta tähän kysymykseen ei kannata jäädä, koska aikaa on rajoitetusti.
- ✓ Mennään varsinaisiin teemoihin. Aluksi keskustellaan mielialasta...
- ✓ Jos huoltaja alkaa viedä keskustelua omiin huoliinsa, kannattaa ystävällisesti muistuttaa, että pidetään tässä keskustelussa fokus lapsessa. Jos opettajaa jää mietityttämään esim. huoltajan jaksaminen tms., voi keskustelun lopuksi kysyä lupaa esimerkiksi näin: "Voisinko pyytää kuraattoria soittamaan teille?" Aina apujoukkoja mukaan huoltajan luvalla.
- ✓ Opettaja tekee LP-työtä omasta ammattiroolistaan käsin. Opettajalle ei tarvitse olla ratkaisuja ongelmiin. **LP-työssä asetutaan kuuntelemaan.**
- ✓ Voit joskus toistaa sen, mitä vanhempi/nuori on sanonut. "Sinähän kerroit, että...". Tämä vahvistaa tunnetta siitä, että on tullut kuulluksi ja ymmärretyksi.
- ✓ **Jätä aikaa toimintasuunnitelman tekemiselle.**
- ✓ "Kun me katsotaan näitä Joonaksen vahvuuksia niin, mitä teistä nousi esille? Missä vahvuudessa voitaisiin tukea Joonasta? Te siellä kotona, me täällä koulussa. Mitä ajatuksia?"
- ✓ Yksi tai kaksi vahvuutta ja haavoittuvuutta. Konkreettisia tekoja.

KESKUSTELUN JÄLKEEN

- ✓ Pyydä huoltajaa täyttämään huoltajan –palautekysely. Se kannattaa avata valmiiksi jollekin laitteelle tai antaa QR-koodi/linkki huoltajan omaan puhelimeen. On tärkeä teetättää kysely heti, muuten se voi unohtua. Korosta, että sinä et näe huoltajan vastauksia. [Huoltajan palaute, Mieli ry](#)
- ✓ Merkitse keskustelu Wilmaan tuki -lehdelle (oppilaan saama yleinen tuki).
- ✓ Varsinaista seuranta- ja toimintasuunnitelman toteutumista varten ei ole, ellette huoltajan kanssa sovi, että esimerkiksi soitat ja tai lähetät Wilma –viestin, mikäli haluatte seurata jonkun asian toteutumista. Kysy aina huoltajalta erikseen lupa, jos kerrot LP-keskustelussa esille tulleista asioista muille opettajille tai opiskeluhoollon toimijoille. Sinulla voi olla oma vihko, johon kirjaat toimintasuunnitelman asioita. Sovi tästäkin huoltajan kanssa.
- ✓ Jos satut muistamaan, voit myöhemmin viitata johonkin LP-keskustelussa esiin nousseeseen asiaan, kun olet huoltajan kanssa tekemisissä. Tällä saattaa olla huoltajalle iso merkitys: opettajan on pitänyt lapseni asian mielessä.
- ✓ LP-työssä ajatellaan, että pelkkä keskustelu –oppilaan asioiden äärelle pysähtyminen ja vahvuuksien sanoittaminen – tukee oppilaan kehitystä ja oppimista. Vaikka asioita ei kirjata ja tietoa siirrellä, keskustelussa esiin nousseet asiat jäävät elämään ihmisten mielissä.